

моря, а з іншої сторони, підтримуючи режим Асада в громадянській війні Москва вказує на свою могутність в регіоні, котрий, як вважається, знаходиться під впливом Америки.

За адміністрації Д. Трампа Вашингтон розпочинає політику стримування Ірану в регіоні, а найближчим союзником Америки у сирійському конфлікті виступає Ізраїль.

Ізраїльська армія використовує бомбардувальники атакуючи військові об'єкти в Сирії та коментуючи свої дії бажанням не допустити отримання сучасного озброєння в руках ворога і в першу чергу в руки ліванського руху «Хезболлах», котре підтримує сирійського лідера Башара Асада.

Такі дії зі сторони Ізраїлю незаконні і є найгрубішим порушенням міжнародного права та суверенітету сирійсько-арабської держави. Такі акти кваліфікуються як «акти агресії» і зі сторони Ізраїлю вони не є аргументованими.

За офіційними даними на території Сирії розміщено близько двох тисяч американських військових, основну підтримку США надає в якості авіаударів, а також інструктажів та озброюванням.

Позиція Євросоюзу щодо врегулювання сирійського конфлікту заключається в двох основних аспектах. По-перше це гуманітарна допомога, тобто фінансування програм ООН щодо врегулювання конфлікту, та підтримка громадянського суспільства.

Свою підтримку Брюсель здійснював під час контактів з ВКП в контексті міжсирійських переговорів під егідою ООН в Женеві. Брюсель навіть був готовий запросити до переговорів російські та каїрські блоки, але таку ідею не вдалося реалізувати у зв'язку з тим, що Р. Хіджаба висловив незадоволення та категоричність такого рішення.

Обговорюючи сирійський конфлікт з російськими дипломатами представники ЄС наголошували на тому, що єдиною метою ВКП залишається відсторонення від влади діючого режиму в Дамаскі з подальшим нав'язуванням власної моделі державного устрою через негайну відставку Б. Асада, формування перехідного керуючого органу та прийняття конституційної декларації і позбавлення силових структур більшості повноважень. По суті це зміна однієї диктатури іншою. Приблизно в цей же час в Монтре (посланник Генсекретаря ООН по Сирії) провів зустріч з представниками сирійського громадянського суспільства з метою вироблення нових ініціатив щодо врегулювання конфлікту в САР [4].

Конфлікт в Сирії переріс у громадянську війну з котрої він розпочався, на арену вийшли треті країни котрі концентрують владу у своїх руках та опозиціонують вигідні їм методи вирішення та протікання конфлікту. Боротьба йде за власні інтереси, сфери впливу, могутність.

Враховуючи останні сирійські події та реакція світових лідерів можна констатувати, що конфлікт вже знаменується як друга Карибська криза. На думку автора військове врегулювання конфлікту вже вичерпало себе, подальша ескалація конфлікту призводить до наростання негласної «холодної війни» між Росією та США. Єдиним варіантом завершення кризи це політичне врегулювання. Вплив третіх країн на Сирію повинен бути мінімальним та демократичним, сирійський народ повинен сам визначити своє життя і обрати власний шлях розвитку.

Список використаних джерел

1. Bakri, Nada (25 July 2011). Draft Reform Law in Syria Fails to Mollify Protesters. *New York Times*.
2. Final Statement of the Conference of Syrian Revolution and Opposition Forces. Riyadh, 10 December, 2015.
3. Кто есть кто в сирийской политической оппозиции // Военный дипломат – 2016. – №8–12. – С.44. // Kto est' kto v sirijskoj politicheskoj oppozicii // Voennyj diplomat. – 2016. – №8–12. – S.44.
4. His Excellency Emir Takes Part in the UN GA Opening Meeting. – New York, 19 July 2017. – P.20–22.

Duga I. A., candidate of political sciences, assistant of the department of social and humanitarian disciplines, Bila Tserkva National Agrarian University (Ukraine, Bila Tserkva), Ktine_box@ukr.net

International politics and the Syrian conflict

The article examines the development of the Syrian conflict and the methods for its settlement. The emphasis is on the reaction of the world community and analyzed by the purpose of the presence of third countries in the conflict.

The author uses comparative and historical methods to provide an objective assessment and develop his own theory of the situation in the Middle East.

Keywords: Syria, Middle East, Syrian crisis, conflict, foreign policy.

* * *

УДК 141+168

Литовченко К. Г.,

аспірант, Київський національний університет
ім. Тараса Шевченка (Україна, Київ),
gileya.org.ua@gmail.com

ЛІВА ПАРТІЯ ФРН: СТАНОВЛЕННЯ ТА ІДЕОЛОГІЯ

Аналізуються передумови до виникнення Ліві партії Німеччини. Розкриваються причини злиття Партії демократичного соціалізму та лівого крила Соціал-демократичної партії Німеччини у нову єдину партію. Визначаються ключові позиції та особливості ідеології Ліві партії Німеччини.

Ключові слова: ФРН, Ліва партія, ідеологія, соціальна справедливість, Партія демократичного соціалізму, партія «Праця і соціальна справедливість – Виборча альтернатива».

Події 80–90-х років у політиці, зокрема падіння радянського режиму та його сателітів, т.зв. «соціалістичного табору» засвідчили, що ліва ідеологія перебуває у стані кризи, і її адепти мали вирішити ряд питань та завдань аби і надалі залишатися актуальними та конкурентними у політиці. Ключовою проблемою була необхідність оновлення лівих партій відповідно до вимог часу, аби продемонструвати загалу, що думки про занепад лівиці є як мінімум передчасними. Одним з найбільш цікавих випадків подібної трансформації є ФРН, де її результатом партія «Die Linke» або «Ліві».

Тематика сучасних лівих політичних партій, та Ліві партії ФРН найбільш активно розглядається такими європейськими політологами, як К. Хільдебрандт, Л. Марч, К. Мюдде, У. Бейкс та В. Моро. Метою та завданням є аналіз передумов виникнення Ліві партії Німеччини та розгляд її ідеології.

Ліва партія ФРН була створена у 2007 році шляхом злиття двох політичних сил. Перша з них, Партія демократичного соціалізму (ПДС) була утворена 4 лютого 1990 року та була наступницею правлячої протягом 1949–1990 років у НДР Соціалістичної єдиної партії Німеччини (ЄСПН). Лідером процесу даної трансформації став Грегор Гізі, який серед комуністичних лідерів був одним з найсприйнятливіших

до реформ, та оголосив у партії рух від традиційних комуністичних ідей та символів до принципів соціал-демократії. Під час свого існування ПДС часто вдавалася до самокритики, зокрема з питань свого минулого, аби максимально від нього дистанціюватися. Разом із тим лідери ПДС не полишали надій, що їхня партія стане новою та провідною антикапіталістичною партією у німецькій політиці. Але можна стверджувати, що їм це не вдалося, оскільки ПДС протягом усієї своєї історії залишалася по суті регіональною партією, демонструючи непогані результати лише у колишній Східній Німеччині, де ядром їхнього електорату були колишні симпатки соціалістичного режиму [5, с. 131].

Однак незважаючи на вищезазначене, ПДС досягло ряду успіхів у процесі реформування німецької лівиці, зокрема у питанні оновлення кадрів та демократизації відносин всередині партії. Протягом 1990–1991 рр. число партійних функціонерів зменшилося з 14000 до 250, зокрема тих, хто був скомпрометований комуністичним режимом. Логіка подібних скорочень полягала в тому, що незважаючи на декларовану «лівизну» НДР як держави, фактично представниками політичної лівиці члени ССПГ не були, а представляли собою партію реалістів-державників, до того ж із потужним бюрократизованим номенклатурним апаратом. Разом із тим ПДС відмовилася від традиційного для марксизму-ленінізму принципу «демократичного централізму» у прийнятті рішень. Важливою подією, що засвідчила дієвість подібних реформ стало обрання у 1993 році лідером партії Лотара Біскі, який змінив на даній посаді її засновника Гізі. Перш за все промовистим є сам факт зміни лідера через вибори всередині партії, і по-друге Біскі продовжував курс на реформування партії, яка мала б стати конструктивною опозицією в рамках демократичного режиму [3, с. 42].

При цьому протягом 90-х та початку 00-х ПДС залишалася фактично роздробленою на два табори: умовних «консерваторів» та «реформаторів». Перші прагнули розбудувати автономну партію, фактично виключаючи можливість альянсів з соціалістами чи соціал-демократами. Інша група навпаки, виступала за активний діалог з іншими представниками прогресивної лівиці, прагнучи створити певну платформу для координації дій з перспективою для майбутнього об'єднання [5, с. 133].

І якщо на федеральному рівні рейтинг партії коливався навколо 5%, і ПДС боролася за прохід до парламенту, то на регіональному рівні здобутки партії були суттєвішими – вона мала досвід участі у коаліційних урядах в Західній Померанії та Берліні, та в цілому у східних землях мали широке представництво в якості радників та мерів міст. Подібний локальний успіх мав і негативні наслідки для партії – через компромісну політику із СДПН в визначених землях створювався образ скоріше прагматичної партії, аніж ідеологічної, що стало на заваді у перетворенні ПДС на опозиційну партію федерального масштабу.

Цим частково пояснюється провал ПДС на виборах 2002 року, які стали переламними для неї. У 2002 році вони змогли провести до парламенту лише 2 своїх представників отримавши 4% голосів виборців. Подібний результат став причиною значної ревізії поглядів ПДС. У програмі партії 2003 року, вони

остаточно відмовляються від комунізму, як програмної мети, презентуючи власну модель соціальної ринкової економіки. Також вони відкидають інший спадок ССПН – історичний детермінізм, при цьому визнаючи, що підприємництво та прибуток були важливими рушіями економічного розвитку. В цілому у ПДС реформістське крило отримує перемогу над традиціоналістами, і зусилля партії спрямовується на підвищення її привабливості для виборця як лівої прогресивної альтернативи [4, с. 730].

Також провал на виборах 2002 року змусив частину членів партії переглянути свою позицію щодо можливості альянсів з іншими силами, тому саме ці вибори стали останніми для ПДС як окремої політичної партії. Але перш ніж перейти до виборів 2005 року, треба повернутися дещо назад у часі та звернути увагу на Західну Німеччину.

Традиційно, після об'єднання Німеччини до лівого флангу політичного спектру у ФРН тією чи іншою мірою відносили Соціал-демократичну партію Німеччини (СДПГ), одну з двох провідних партій країни, та Союз 90/Зелені, об'єднання партій екологістського спрямування колишніх НДР та ФРН. Ці дві партії протягом 1990–1998 рр. залишалися в опозиції, але демонстрували ріст своєї електоральної підтримки. Напередодні парламентських виборів 1998 року головною проблемою у Німеччині та основною темою критики уряду Гельмута Коля стало зростання рівня безробіття майже до 10% взагалом по країні та до 20% у Східній Німеччині. Поряд із цим уряд критикувався за скорочення соціального забезпечення, високі податки та незавершеність процесу об'єднання країни. На цьому тлі вибори виграв СДПГ та формує правлячу «червоно-зелену» коаліцію, а канцлером країни стає Герхард Шредер.

Незважаючи на те, що Шредер перебуваючи в опозиції, наполягав на збереженні програм соціального захисту населення, прийшовши до влади він обирає неоліберальний курс подолання кризи. Найбільш виразними були реформи 2003–2004 року, які відомі також як «Програма-2010», сутність якої полягала у лібералізації трудового законодавства та обмеженні соціальних видатків, зокрема фінансування охорони здоров'я та пенсійного забезпечення.

Подібні реформи зустріли чималий опір у лавах СДПН, яка до цього асоціювалася саме із захистом соціально неблагополучних верств населення. У 1998 році один з лідерів та провідних постатей СДПН Оскар Лафонтен, отримавши посаду міністра економіки та фінансів, пропонував вихід з кризи шляхом підвищення податків для найбагатших верств, що не було прийняте урядом в цілому. В знак протесту проти політики уряду Лафонтен залишив його у 1999 році, очоливши ліве крило СДПН, яке розділяло його погляди. Після реформ 2003–2004 рр. протиріччя у партії поглибилися, та у 2004 році ліве крило СДПН залишило її, утворивши у січні 2005 року партію «Праця і соціальна справедливість – Виборча альтернатива». Напередодні дострокових виборів 2005 року новостворена партія ще не мала достатніх фінансових та інфраструктурних ресурсів для участі у національних виборах. До того ж електорат Виборчої альтернативи здебільшого перебував у західній частині Німеччини. Сукупність цих факторів створила необхідні передумови для об'єднання із близькою за

ідеологією східною партією, яка позиціонувала себе як лівішу за СДПН [5, с. 134].

Об'єднання цих двох політичних сил отримало назву «Ліва партія. ПДС», і нова ліва сила у 2005 році здобуває 8,2% голосів виборців, демонструючи вдвічі кращий результат для ПДС, ніж на попередніх виборах. Даний результат став реальним багато в чому завдяки постаті першого номеру списку Лафонтена, який будучи фігурою загальнофедерального масштабу в німецькій політиці змінив відповідно і погляди на ПДС. Окрім постаті Лафонтена, даний результат став можливим завдяки поєднанню авторитету колишніх членів СДПН на заході та ПДС на сході.

Незважаючи на те, що партії мали розбіжності у своїх поглядах, і переговорий процес щодо їх не був легким, успіх 2005 року продемонстрував доцільність об'єднання двох політичних сил. Доцільність мала здебільшого електоральний фундамент, оскільки представники і ПДС і Виборчої альтернативи усвідомлювали, що подолання 5% бар'єру на виборах до Бундестагу можливе лише в разі спільної діяльності. Таким чином у 2007 році було остаточне оформлення злиття цих сил у нову партію «Лівих».

Переходячи до розгляду ідеології Лівих, варто перш за все відзначити, що сама партія позиціонує себе як ліво-демократичну силу, яка протистоїть неолібералізму. Ідеологія партії не є однорідною, зокрема через різне політичне минуле її попередниць. Так, наприклад, ліве крило СДПН робило акцент на власній опозиційності, а представники ПДС, в свою чергу, були готовими до співпраці з іншими силами.

Однак більша частина плюралізму програми партії має корені у історії двох партій попередниць. Такі вимоги, як збільшення соціальних видатків та мінімальної зарплати, зменшення пенсійного віку, скорочення робочого тижня цілком вкладаються у політику держави загального добробуту та є цілком втілюваними у рамках існуючої у ФРН системи [6].

Поряд із традиційними для соціал-демократів та профспілок вимогами, Ліві ставлять перед собою більш радикальні задачі, сутність яких полягає у боротьбі проти капіталізму, що відповідає ідеологічним принципам ПДС. Капіталізм на їхню думку має змінити демократичний соціалізм, який для Лівих полягає у зміні відносин власності. Згідно з цим, найбільш важливі сектори економіки країни, такі як наприклад енергетика, транспорт чи освіта мають перебувати або в колективній, або у державній власності. Вирішення питання екології чи гендерної рівності також для лівих полягає у зміні відносин власності, оскільки на їх думку, проблеми у даних сферах, також виникають через пригнічу вальну природу капіталізму. При цьому революція Лівими не розглядається як засіб досягнення поставленої мети [6].

Дослідники М. Коффе та Р. Пласса у своїй роботі присвяченій процесу об'єднання партій зазначають, що незважаючи на паритетний принцип переговорів щодо майбутньої програми Лівих, вона виступає скоріше продовженням ідей реформістської течії ПДС, що може пояснюватися довшою історією східнонімецької партії та глибшому ідеологічному фундаменті [4, с. 731].

Питання ідеології Лівих також розкривається у переліку течій всередині партій, серед яких виділяють наступні

– *Соціалістичні ліві* – течія, що робить акцент на співпрацю з профспілками, представлена здебільшого кейнсіанцями, які раніше належали до соціал-демократів або єврокомуністів.

– *Антикапіталістичні ліві* – як зрозуміло з назви, головним принципом даної течії є неприйняття будь-яких форм капіталізму. Представлені ортодоксальними соціалістами та прихильниками комуністичних ідей. Антикапіталісти є найбільшими противниками участі в коаліційних урядах, зокрема із соціал-демократами. Також їм властиве найменш критичне ставлення до історичної спадщини ФРН. До цієї течії належить одна з лідерів сьогоднішніх Лівих, дружина О. Лафонтена Сара Вагенкнехт.

– *Емансипативні ліві* – прихильники ідей лібертарного соціалізму та продовжувачі ідей Нових лівих 60-х років, які тісно співпрацюють із автономними соціальними рухами.

– *Реформісти прагматичні* – течія всередині лівих, яка найбільше орієнтована на співпрацю з соціал-демократами та зеленими. Складається з послідовників демократичного соціалізму та симпатиків до соціал-демократів [2].

Окрім внутрішнього ідеологічного розмаїття Ліві декларують, що є відкритими до діалогу та співпраці з широким колом різноманітних лівих організацій, такими як профспілки, екологістські й антиглобалістські рухи та інші подібні, що дає зайві підстави говорити про плюралізм Лівих. При цьому певна ідеологічна «рамковість» розглядається представниками Лівих не як недолік, а навпаки як перевага. Б. Іме зазначає, що «поділ лівих на соціал-демократів, комуністів, лівих соціалістів, марксистів, леніністів, троцькістів, маоїстів має відійти в минуле. Щоб крокувати в ногу з часом, лівим потрібні нові основи – для спільної дії» [1]. Подібною основою для Лівих виступає соціальна справедливість. Про це свідчать не лише слоган Лівих під час парламентської кампанії 2017 року «Соціальна справедливість для всіх» [7], але і соціологічні опитування, згідно з якими саме соціальна справедливість є причиною для голосування за Лівих для приблизно 60% німців [2].

Рамковість ідеології дає змогу лівим більш оперативно реагувати на найбільш актуальні проблеми країни, і відповідати на них у рамках загальної партійної ідеології. Прикладом цього є реакція на фінансову кризу 2008 року, коли Ліві зробили акцент у своїй програмі на питанні регулювання функціонування фінансових ринків. При цьому як відповідь на заходи жорсткої економії Ліві продовжували критикувати систему соціальної допомоги Hartz IV, називаючи її несправедливою [6]. Завдяки цьому їхній вимога щодо збільшення соціальних видатків не виглядав спонтанним та популістичним, а продовжував попередній партійний курс та відповідав основному принципу Лівих – соціальній справедливості. Саме у 2009 році була зафіксована максимальна підтримка Лівих – 11,9%, що дозволило збільшити своє представництво у Бундестазі з 54 до 76 депутатів порівняно з 2005 роком.

Гнучкість ідеології Лівих пояснюється ще одним фактором – на неї впливають не лише внутрішньопартійні чинники та очікування виборців, але і програми інших партій, зокрема СДПН. Соціал-демократи після програшу виборів та перемоги ХДС/ХСС у 2009

році стали відмежовуватися від реформ Шредера, та задекларували у програмі повернення до ідей демократичного соціалізму, що значно перетинається із принципами Лівих [8]. Тому вони реагуючи на подібні шляхи конкурентів мають зберігати своє позиціонування як «лівіших від СДПН», аби не втратити електоральну підтримку.

Підсумовуючи у питанні історії формування партії, ми можемо виокремити ряд головних передумов її виникнення. Перш за все це реформи Шредера, які засвідчили зсув соціал-демократів вправо, що стало причиною розколу у партії, частина членів якої і стала основою майбутньої Лівої партії. По-друге – це регіональний авторитет іншої попередниці – ПДС, яка мала потужні позиції у східних землях. Наступним фактором була наявність яскравих політиків, таких як Лафонтен та Гізі, чії ораторські здатності та авторитет вдало поєднувалися із специфікою лівих ідей. І ще одним фактором, який необхідно враховувати, була фактична пустота на лівому фланзі тогочасної німецької політики, оскільки Зелені, які традиційно займали позицію лівішу за СДПН та характеризувалися як антикапіталістична та пацифістична сила, так само підтримували діяльність уряду Шредера.

Вищезазначені фактори, окрім харизматичності конкретних політиків, є актуальними не лише для лівих Німеччини, але тією чи іншою мірою і для представників лівіці інших країн Західної Європи, зокрема Італії, Франції, Іспанії та Португалії. В цих країнах до 90-х функціонували з перемінним успіхом різні партії лівого спрямування, але після кризи, пов'язаної із падінням комуністичних режимів, вони опинилися на межі політичного виживання, і задля продовження конкурентного існування мали відмовлятися від комуністичного минулого та об'єднуватися у більші партії навколо певних ключових лівих цінностей, поступаючись більш конкретними позиціями щодо економіки, соціальної політики чи культури, перетворюючись на більш ідеологічні гнучкі партії. Для німецьких лівих такою інтегральною цінністю стала соціальна справедливість.

На нашу думку, саме в ідеологічному плюралізмі і полягає сутність оновлення сучасних лівих сил, які не прагнуть повторювати помилок минулого, коли роздробленість лівого політичного спектру та суперечки з ідеологічних питань, які не мали першочергового значення для виборця суттєво зменшували їхній потенціал та привабливість як політичної сили, здатної втілити у життя програмні принципи.

Список використаних джерел

1. Іме Б. Новий час – нові ліві / Бернд Іме. – 2008. // *Ime B. Novy chas – novi livi / Bernd Ime.* – 2008. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lgz.ru/article/N46—6198—2008—11—12—/Novoe-vremya—novye-levye6537/>
2. Хільдебрандт К. О современном положении общегерманской Левої партии / Клаудія Хільдебрандт. – 2008. // *Hil'debrandt K. O sovremennom položehii obshhegermanskoj Levoj partii / Klaudivija Hil'debrandt.* – 2008. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rosalux.ru/main/modules/articles/article.php?id=18>.
3. Backes U. Communist and Post-Communist Parties in Europe / U. Backes, P. Moreau. – Göttingen: Vandenhoeck and Ruprecht, 2008. – 660 p.
4. Coffe H. Party policy position of Die Linke: A continuation of the PDS? / H. Coffe, R. Plassa. // Sage. – 2014. – P.721–735.

5. Hildebrandt C. DIE LINKE in Germany / Cornelia Hildebrandt // *The Left in Europe.* – 2009. – P.130–142.

6. Key programmatic points of Die Linke [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://web.archive.org/web/20070927210617/http://die-linke.de/fileadmin/download/international/programmatic_points.pdf.

7. Knight B. Things to know about Germany's Left party [Електронний ресурс] / Ben Knight. – 2017. – Режим доступу: <http://www.dw.com/en/things-to-know-about-germanys-left-party/a-40013805>.

8. Schumacher E. Germany's Left party tries to distinguish itself with ambitious election platform [Електронний ресурс] / Elizabeth Schumacher. – 2. – Режим доступу: <http://www.dw.com/en/germanys-left-party-tries-to-distinguish-itself-with-ambitious-election-platform/a-38267540>.

Litovchenko K. G., postgraduate student, Kyiv National Taras Shevchenko University (Ukraine, Kyiv), gileya.org.ua@gmail.com

Left party of Germany: formation and ideology

The article analyzes the preconditions for establishing of the Left Party of Germany. The causes of the merger of the Party of Democratic Socialism and the left wing of the Social Democratic Party of Germany into a new united party are revealed. The key positions and peculiarities of the ideology of the Left Party of Germany are determined.

Keywords: Federal Republic of Germany, Left party, ideology, social justice, Party of democratic socialism, Electoral Alternative for Labour and Social Justice.

* * *

УДК 94(479.24)

Искендерова Н. Е.,

Бакинский Государственный Университет
(Азербайджан, Баку), Nehayet87@gmail.com

ПАРЛАМЕНТ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ДЕМОКРАТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И ФРАКЦИИ, СОЗДАННЫЕ ПОЛИТИЧЕСКИМИ ПАРТИЯМИ В ПЕРВОМ ПАРЛАМЕНТЕ АЗЕРБАЙДЖАНА

Рассматривается создание Азербайджанской Демократической Республики как законное продолжение традиций государственности, которое началось в самой древней истории азербайджанского народа, а также создание Азербайджанской Демократической Республики в форме парламентской республики в качестве основного результата третьего этапа национально-освободительного движения.

В то же время в статье освещаются проведенные Парламентом Азербайджанской Демократической Республики мероприятия и фракции политических партий.

Ключевые слова: Декларация независимости, независимость Азербайджана, политические партии, фракции, национальный совет, первый парламент.

(стаття друкується мовою оригіналу)

Основным итогом третьего этапа национально-освободительного движения нашего народа является обретение государственной независимости. Азербайджанская Демократическая Республика была первым светским Тюркским государством, созданным на прочной основе во всем тюркском и мусульманском мире. Азербайджанская Республика, возникшая в период, когда начался новый период распространения республиканской формы демократического государственного правления, была законным продолжением традиций государственности, начавшиеся с ранних времен истории нашего народа.

28 мая 1918 года состоялось историческое заседание Национального Совета Азербайджана под председательством Гасан бека Агаева. На этом заседании была принята Декларация о независимости